

Připomínky společnosti NET4GAS, s.r.o. k návrhu dokumentu: “Zásady cenové regulace pro regulační období 2021-2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující“ (dále jen Zásady V.RO) zveřejněného Energetickým regulačním úřadem (dále jen ERÚ nebo Úřad) dne 30.8.2019 do veřejného konzultačního procesu (dále jen VKP).

V Praze dne 31.10.2019

1) Připomínka k regulační báze aktiv

Kapitola 7.1.4. Regulační báze aktiv, *str.27 Zásad*:

Z důvodu zachování kontinuity mezi regulačními obdobími je výchozí hodnota regulační báze aktiv („RAB0“) pro V. regulační období stanovena ve výši plánované hodnoty regulační báze aktiv pro poslední rok IV. regulačního období, tj. rok 2020.

s vazbou na kapitolu 17.3.1. Postup stanovení cen služeb přepravy plynu, *str.159 Zásad*:

RAB_{ppi} [Kč] je hodnota regulační báze aktiv provozovatele přepravní soustavy sloužících k zajištění služby přepravy plynu pro regulovaný rok i stanovena vztahem

$$RAB_{ppi} = RAB_{pp0} + \sum_{t=L+1}^{L+i} \Delta RAB_{ppt} + \sum_{t=L+1}^{L+i} KF_{ppRABt} ,$$

kde

RAB_{pp0} [Kč] je výchozí hodnota regulační báze aktiv provozovatele přepravní soustavy sloužících k zajištění služby přepravy plynu stanovena Úřadem ve výši regulační báze aktiv pro rok 2020,

ΔRAB_{ppt} [Kč] je plánovaná roční změna hodnoty regulační báze aktiv provozovatele přepravní soustavy sloužících k zajištění služby přepravy plynu v roce t stanovena vztahem

$$\Delta RAB_{ppt} = IA_{ppplt} - VM_{ppplt} - O_{ppplt} \times k_{ppplt} ,$$

a) připomínka

Navrhovaný způsob stanovení výchozí hodnoty RAB a způsob výpočtu její meziroční změny založený na uplatnění koeficientu přecenění již nejsou nadále vhodné pro podmínky a regulaci cen za přepravu plynu v V. regulačním období

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

Navrhujeme přechod na zjednodušený reálný model cenové regulace s aplikovanou reálnou mírou výnosnosti.

Vzhledem ke skutečnostem uvedeným níže v odůvodnění připomínky, navrhujeme v regulaci uplatnit tento postup:

1. určení výchozích základů RAB pro V. regulační období na základě použití reálného modelu (časových cen ke konci roku 2020) jak pro tranzit, tak i vnitrostát - vstupní hodnoty pro tento model

by byly založeny na účetních hodnotách aktiv po provedeném právním oddělení provozovatele přepravní soustavy v roce 2006 (unbundlingu) a relevantních ročních přírůstcích investic - to vše v reálných/časových cenách ke konci roku 2020, s použitím míry inflace vyjádřené přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen. Tento postup stanovení časové ceny rovněž předpokládá použití reálných (inflačně přepočtených) odpisů.

2. Tzv. „alokace“, resp. výchozí hodnota podílu tranzitních aktiv a odpisů související se zabezpečením vnitrostátní přepravy ke konci roku 2020 by byla určena průměrným klíčem založeným na podílu skalárního součinu stávajících účetních zůstatkových hodnot relevantních aktiv ve struktuře uvedené v tabulce na str.69 Zásad a relevantních % klíčů vycházejících z modelu kapacit určených pro zásobování ČR vůči celkové zůstatkové hodnotě tranzitních aktiv ke konci roku 2020. Tento klíč by byl aplikován na časovou cenu a časové odpisy z tranzitních aktiv stanovených v předcházejícím bodě, a tím by byla určena alokovaná/přetoková hodnota tranzitního RAB a odpisů roku 2020 související s historickým majetkem pořízeným do tohoto roku, která by následně byla zahrnuta do výchozích základů RAB pro tranzitní a vnitrostátní přepravu v V. regulačním období.
3. Budoucí meziroční změny hodnot RAB a odpisů v období 2021–2025 pak budou určeny přírůstkovým způsobem na základě přírůstků časové (inflační ceny) původních RAB a nových investic a souvisejících inflačně indexovaných účetních odpisů. Pro alokaci relevantní části investic a odpisů mezi tranzitní a vnitrostátní přepravu bude opět využita struktura tabulky ze str.69 Zásad s definovanými % klíči.
4. Uvedený reálný model logicky předpokládá použití snížené, inflačně korigované míry regulovaného výnosu (WACC), jež by byla odvozena z návrhu výpočtu nominální hodnoty WACC stanovené dle metodologie ERÚ uvedené v Zásadách.

c) odůvodnění připomínky

1. ERÚ si byl již při přípravě podmínek pro IV. regulační období (před rokem 2016) vědom omezení, která vyplývala z aplikace dosavadního způsobu regulace RAB, která by mimo jiné mohla vést k neodůvodněným rozdílům mezi regulovanými společnostmi, a i proto si stanovil metodologický cíl uvedený v Zásadách regulace pro IV. regulační období¹, který spočíval v následujícím (*viz základní principy přípravy regulačního období v kap. 5.1.*):
 - zpracovat prostřednictvím nezávislého subjektu jednotnou metodiku pro ocenění dlouhodobého majetku společností působících v sektoru elektroenergetiky a plynárenství, vstupujícího do hodnoty regulační báze aktiv od V. RO.;
 - zabezpečit během IV. RO pro využití v V. RO nové ocenění aktiv všech regulovaných subjektů v elektroenergetice a plynárenství podle jednotné metodiky za účelem korektního a dlouhodobě akceptovatelného nastavení regulační báze aktiv a odpisů.

Ačkoliv práce na nové metodice ocenění v průběhu IV. regulačního období skutečně započaly, a to ve spolupráci ERÚ, regulovaných subjektů a specializované externí poradenské firmy, byly následně ze strany Úřadu přerušeny, ačkoliv v konečném důsledku bylo na zpracování nové metodiky více času, neboť došlo k prodloužení regulačního období ze 3 na 5 let.

¹ *Zásady cenové regulace pro období 2016-2018 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství s prodlouženou účinností do 31. prosince 2020 dle stavu k 10.1.2018*

Do současné doby tedy prozatím nedošlo k novému ocenění majetku deklarovanému ERÚ, které by položilo vhodný základ regulace pro V. a další regulační období, narovnilo podmínky v regulaci RAB mezi regulovanými subjekty, přiblížilo se ke standardnějším způsobům regulace v EU/zahranicích, přispělo k zajištění financovatelnosti budoucích investic, a rovněž tak i vyslalo objektivní cenový signál o reprodukční hodnotě majetku regulovaných společností.

V této souvislosti vzbuzuje oprávněnou pochybnost tvrzení ERÚ uvedené na str. 13 Zásad, že: „Zpracování metodiky pro nové ocenění dlouhodobého majetku regulovaných společností a provedení nového ocenění aktiv nebylo uskutečněno z důvodu rozhodnutí o pokračování v aplikaci nominální míry výnosnosti na nominální hodnoty aktiv i v rámci V. regulačního období. V tomto ohledu se nechystá změna ani pro další regulační období.“ Jednak toto tvrzení upřednostňuje určitý způsob řešení bez jakéhokoliv bližšího odůvodnění změny postoje ERÚ vůči Zásadám pro IV.RO, ale navíc platnost takového řešení se zde předjímá i do vzdálenější budoucnosti – až do VI. regulačního období. Jak důvěryhodně tedy takové tvrzení v Zásadách pro V. RO může působit navenek ve světle faktu, pokud se ERÚ necítilo nikterak vázáno ani předchozími oficiálně schválenými Zásadami pro IV.RO, ani nepokládalo za nutné změnu svého postoje řádně odůvodnit, zůstává nezodpovězenou otázkou.

2. Další okolnosti týkající se TAR NC² a přímé alokace:

- a. na základě TAR NC změnil Energetický regulační úřad způsob regulace výnosů provozovatele přepravní soustavy za tranzitní přepravu plynu. Z historického způsobu stanovení cen na základě benchmarkingu srovnatelných přepravních tras se přechází na nákladově orientovanou metodologii na základě nákladů, odpisů a přiměřeného zisku. (citace - viz část 12.1. na str.70 Zásad).

Na straně tranzitní přepravy tak neexistuje žádná srovnatelná základna RAB z předchozích regulačních období tak, jak tomu je v případě vnitrostátní přepravy, a tedy bylo nezbytné ji nově definovat již pro tranzitní ceny na rok 2020, včetně její projekce pro výhled tarifů do roku 2025, jak je popsáno v rozhodnutí TAR NC.

- b. Vzhledem k záměrům ERÚ přejít od V. regulačního období na systém tzv. přímé alokace části tranzitních nákladů do regulovaných výnosů vnitrostátní přepravy (viz část 12.1. Zásad), který bude založen na určení specifických podílů relevantních aktiv, a tedy takto opustit dosavadní systém založený na použití jediného průměrného alokačního klíče (19,2% ve IV. regulačním období), nelze jednoznačně definovat kontinuitu RAB na vnitrostátní úrovni, neboť:
 - i. tato kontinuita by z logiky pravidel platných ve IV. regulačním období měla být založena na přírůstcích investic, tedy tranzitní investice v letech 2016 až 2020 by měly být do vnitrostátního RAB alokovány klíčem 19,2% (ať již přímo na základě plánů investic či prostřednictvím případných korekcí provedených i v průběhu V. regulačního období, neboť jak sám ERÚ na str. 28 Zásad uvádí: „Korekční faktory regulační báze aktiv dobíhající ze IV. regulačního období, tj. za roky 2019 a 2020,

² Rozhodnutí podle článku 27 odst. 4 Nařízení Komise (EU) 2017/460 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn z 30.5.2019

budou vyrovnány v průběhu V. regulačního období v souladu s postupy platnými pro IV. regulační období“). Tento způsob alokace by však nebyl zcela v souladu se zvolenými předpoklady TAR NC, zejména s přihlédnutím k dopadům strategicky významného inkrementálního projektu C4G (Capacity4Gas) do regulace (viz např. str.32, poslední odstavec TAR NC).

- ii. Variantou pak je, že výchozí hodnota RAB pro V. regulační období bude podle ERÚ definována nově, prostřednictvím alokačního klíče určeného jako: „*suma součinu účetní zůstatkové hodnoty dané infrastruktury násobené podílem využití dané infrastruktury pro vnitrostátní přepravu dělená celkovou zůstatkovou hodnotou tranzitních aktiv“* (viz část 12.1. a str.68 až 70 Zásad). Při tomto způsobu stanovení výchozího RAB však může dojít k hodnotové diskontinuitě s předchozím obdobím, ale zároveň to přináší i další problémy, jako je např. potřeba použití umělého výchozího koeficientu přecenění, či rozhodování, zda stejným způsobem (tj. přes zůstatkovou hodnotu) bude řešen i přístup k alokaci odpisů, což nemusí být zcela logické (zůstatková hodnota aktiva se v čase snižuje, odpisy jsou zpravidla konstantní).

I proto navrhujeme použití časových cen založených na indexech inflace odvozené z vývoje spotřebitelských cen, což vytváří jakýsi mezistupeň mezi historickými cenami a realističtějším nákladovým oceněním (běžnými cenami) aktiv.

Rovněž tak se domníváme, že tento způsob tvorby povolených a cílových výnosů, který bude znamenat transparentnější výkon a model cenové regulace, by se zároveň nemusel významně odchylovat od cen, které byly indikovány v rámci předchozího konzultačního procesu a rozhodnutí TAR NC pro celé období 2021-2025.

V neposlední řadě lze za výhodu tohoto postupu považovat i fakt, že na úrovni regulace vnitrostátní přepravy v režimu revenue-cap není nutné metodologicky měnit způsob výpočtu korekčních faktorů RAB, zisku i odpisů, změny budou pouze parametrické.

Přínosem tohoto modelu může být i pozvolnější dopad významné plánované investice do projektu plynovodu DZ-3-005 (severní Morava) do regulovaných cen oproti dosavadnímu (nominálnímu) způsobu regulace.

2) Připomínka k míře výnosnosti

Kapitola 7.2.4. Míra výnosnosti, *str.31 - 33 Zásad:*

Podkapitola 7.2.4.1. Míra výnosnosti – varianta A

Podkapitola 7.2.4.2. Míra výnosnosti – varianta B

a) připomínka

Varianta A je nesystémovým a teoreticky nesprávným postupem pro stanovení WACC a její odůvodnění je nesrozumitelné a nedostatečné.

Varianta B je metodicky správnějším postupem stanovení WACC než varianta A, ačkoliv se domníváme, že je třeba ji dále dopracovat a zpřesnit.

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

Navrhujeme použít metodologicky správnější a podloženější postup pro stanovení WACC podle Varianty B, která bude odrážet naše připomínky uvedené v následující části c)

c) odůvodnění připomínky

k variantě A

Ve zprávě o regulaci III. regulačního období ERÚ v části určené nové metodice určení míry výnosnosti uvedl, že:

„Cílem nové metodiky je každoročně optimalizovat hodnotu nákladů na kapitál v průběhu finanční krize tak, aby odpovídaly aktuální situaci na trhu v případě, že dojde ke značnému výkyvu hodnot vstupních parametrů“.

V Zásadách regulace pro IV. regulační období, pak ERÚ uvedl:

„Ve srovnání se zavedeným způsobem ročního přehodnocování WACC v závislosti na vývoji parametrů bezrizikové míry výnosnosti, nákladů na cizí kapitál a národní hodnoty tržní rizikové přírážky byl přístup k ročnímu způsobu stanovování hodnoty WACC přehodnocen.

ERÚ stanovil hodnoty parametru WACC jako pevné pro celé regulační období, s výjimkou případů, kdy dojde ke změně sazby daně z příjmu právnických osob, s ohledem na relevantní specifické podmínky a ukazatele pro elektroenergetiku a plynárenství“.

V tomto kontextu nejsou srozumitelná tvrzení ERÚ uvedené v Návrhu Zásad V.RO (str.32) podporující zavedení varianty A, tedy že:

„Pro IV. regulační období ERÚ přistoupil k použití odlišného způsobu stanovení míry výnosnosti než v předchozím III. regulačním období z důvodu dopadů finanční krize, která ovlivňovala většinu ukazatelů použitých při stanovení hodnoty WACC“ nebo že: *„Na základě vývoje ekonomických ukazatelů dospěl ERÚ k závěru, že důvody pro specifické nastavení parametrů pro výpočet WACC již pominuly a jejich další použití by mohlo v budoucnu potenciálně vést ke vzniku nerovnováhy na trhu mezi držiteli licence a spotřebiteli, resp. ke zneužívání takto investičně nastaveného motivačního prostředí“.*

Domníváme se, že je tomu naopak, než argumentuje ERÚ – právě WACC pro III.RO byl nastaven specifickým způsobem (vůči předcházejícím regulačním obdobím) s přihlédnutím k možným následkům finanční krize a obtížně předvídatelnému vývoji nákladů kapitálu, včetně inflace – a tedy mohlo docházet k ročnímu přehodnocování jeho rozhodujících vstupních parametrů jako např. bezrizikové sazby, zatímco nastavení WACC pro IV.RO bylo následně znovu přehodnoceno směrem k dosažení jeho vyšší stability/fixace v čase, poté co krátkodobější následky finanční krize odeznívaly.

Nerozumíme formulaci ERÚ o možném zneužívání investičně nastaveného motivačního prostředí v budoucnu (ve smyslu, pokud by pro V.RO nebyla použita varianta A odvozená podle III.RO nicméně tentokrát s fixací WACC na celé období), a to i ve světle toho, že WACC v průběhu III.RO meziročně klesal, tedy vůči hypotetické fixní variantě WACCu byl tehdy výsledek proinvestičně významně horší. Nevěříme, že je záměrem ERÚ činit WACC spekulativním nástrojem a jeho nastavením úmyslně zhoršovat podmínky pro investory v V.RO a odrazovat je od investic.

Velmi nesystémová a unikátní v negativním smyslu slova, tedy je navrhovaná kombinace fixního WACC na regulační období (2021–2025) založená na dvanáctiměsíčním průměru parametru bezrizikové sazby (květen 2018 – duben 2019). To samé i pro náklady cizího kapitálu. Tento postup by zcela odporoval záměrům dlouhodobější stability a předvídatelnosti WACC a pro investory by měl náhodnou povahu jakési „sázky na dobrý rok na finančních trzích“. Uvedený postup tedy nepřispívá ani k vyšší stabilitě ani k vyšší důvěře investorů, na čemž má ERÚ zájem, když na str. 32 Zásad k fixaci WACC pro celé regulační období uvádí: *„Důvodem je zajištění vyšší stability a omezení nepředvídaných vlivů, které by mohly narušit důvěru v nastavené investiční prostředí.“* Naopak, takový postup pro stanovení bezrizikové sazby či nákladů cizího kapitálu by měl charakter tam uvedeného nepředvídaného (nepředvídatelného) vlivu a vytvořil by zcela nežádoucí precedent i do budoucna.

V neposlední řadě, pokud ERÚ uvádí, že v případě varianty A se rozhodl: *„Na základě vývoje ekonomických ukazatelů ...“*, pak v návrhu Zásad zcela chybí jakékoliv jejich určení a uvedení důkazů pro volbu těchto ekonomických ukazatelů, včetně odůvodnění postupu na nich založeného a rovněž popis jejich vztahu k jednotlivým parametrům WACC.

k variantě B

Měla-li by být použita tato varianta, jež vychází z expertní studie, kterou si ERÚ nechal zpracovat od společnosti BDO Advisory s.r.o. (BDO), pak by mělo být zajištěno dodržení některých pravidel obecnějšího charakteru, a zároveň reflektovány další konkrétní připomínky, na které již regulované subjekty několikrát ve svých podnětech upozorňovaly jak BDO, tak ERÚ. Tyto připomínky nebyly prozatím vzaty do úvahy, zejména:

- Průměr versus medián – navrhujeme použití aritmetického průměru u všech parametrů pro historické referenční období (aplikace mediánu je adekvátní v rámci peer group z pohledu prostorové dimenze), neboť:
 - ✓ Medián není přímo ovlivněn velikostí všech hodnot dané proměnné, tj. není funkcí všech hodnot proměnné – to jednoznačně vyplývá z definice mediánu a konstrukce jeho výpočtu.
 - ✓ V rámci naší analýzy z roku 2018 jsme analyzovali země zahrnující Francii, Německo, Nizozemí, Rakousko, Velkou Británii, Itálii, Slovensko, Polsko, Maďarsko a Austrálii, které bez výjimky využívaly pro časovou řadu / referenční období prostý aritmetický průměr.
 - ✓ V regulaci se jedná o reflektování situace (tržní výnosnosti) za předešlé období (10 let) a tato se aplikuje na další regulační období – jedná se tedy o pomyslný klouzavý průměr (intervalový nebo kontinuální).
 - ✓ Navrhujeme jako očekávání použít hodnotu, která v sobě na jednu stranu zohledňuje veškeré turbulence referenčního období (včetně extrémnějších hodnot), na druhou stranu efekt těchto extrémních hodnot je průměrováním minimalizován. V případě mediánu se o tuto reflexi připravujeme – akcentuje právě funkci minimalizace extrémů na úkor reflektování reality všech let období.
 - ✓ Použití prostého aritmetického průměru jako nevychýleného odhadu očekávané střední hodnoty doporučuje i prof. Damodaran.
- Databázové zdroje – navrhujeme, aby WACC, resp. všechny jeho dílčí parametry, byly kalkulovány s využitím jednoho zdroje a jednotné filosofie datového exportu.
 - ✓ Konkrétně se týká použití databáze Bloomberg – dle našeho názoru jde o aplikaci „nejlepší praxe“ po stránce finanční i regulační, případné námitky týkající se možné chybovosti či cenové

nedostupnosti systému pro běžné uživatele nepovažujeme za rozhodující kritéria pro odmítání takového postupu (systém Bloomberg je všeobecně považován za vysoce důvěryhodný a odolný vůči chybám).

- ✓ Všechny parametry (s výjimkou tržní rizikové premie – tam alternativně můžeme zvažovat i delší referenční období) by měly být modelovány na bázi shodného referenčního období, stejného algoritmu generických výnosností, shodnou zvolenou frekvencí dat apod.

Abychom se mohli komplexně vyjádřit k nastavení této varianty pro V. regulační období a zajistit možnost přiměřené míry replikovatelnosti výsledků navrhovaného postupu, považujeme za nezbytné, aby popis zvolené metodologie WACC uvedený v Zásadách obsahoval i příslušné detaily použitých datových vstupů/řad, či byl natolik konkretizován, že budeme schopni adresná data, např. ze systému Bloomberg sami extrahovat a ověřit.

3) Připomínka ke snížení míry výnosnosti při zadlužení

Kapitola 7.2.4.3. Snížení míry výnosnosti při zadlužení, *str.33 Zásad*:

Základní hodnota WACC bude v případě, že dojde k zadlužení držitele licence více než na 70 % (cizí kapitál/celkový kapitál), snižována v závislosti na konkrétní míře zadlužení, kterou indikuje následující tabulka č. 17. Míra zadlužení více než 70 % více než 80 % více než 90 %

Míra zadlužení	více než 70 %	více než 80 %	více než 90 %
Snížení WACC	1 p. b.	2 p. b.	3 p. b.

tabulka č. 17 Snížení WACC na základě zadlužení držitele licence

a) připomínka

Návrh na umělé a skokové snižování míry výnosnosti při vyšší úrovni zadluženosti je vzhledem k předložené metodologii stanovení regulované míry výnosnosti WACC (viz celý kontext kapitoly 7.2.4.) nekonceptní a teoreticky nesprávný.

Zarážející je bohužel i skutečnost, že vzhledem k možným zásadním finančním dopadům takového návrhu, není s ním spojena žádná analýza ani odůvodnění, které by blíže objasnilo motivy ERÚ vedoucí k jeho zařazení do Zásad.

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

Navrhujeme vypustit snížení regulované míry výnosnosti (WACC) při vyšším zadlužení ze Zásad.

c) odůvodnění připomínky

i. **ERÚ nemá zákonnou oporu pro zavedení WACC malusů**

V této souvislosti připomínáme znění §5, odst.(6) energetického zákona, které se týká finančních předpokladů držitelů licencí: „*Finančními předpoklady se rozumí schopnost žadatele finančně zabezpečit provozování činnosti, na kterou je vyžadována licence, a schopnost zabezpečit závazky nejméně na*

období 5 let. Finanční předpoklady žadatel nesplňuje, pokud v průběhu uplynulých 3 let soud zrušil konkurs vedený na majetek žadatele proto, že bylo splněno rozvrhové usnesení, nebo soud zamítl insolvenční návrh proto, že majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení, nebo rozhodl o zrušení konkursu proto, že majetek dlužníka je zcela nepostačující. Žadatel o licenci není finančně způsobilý, jestliže má evidovány nedoplatky na daních, clech a poplatcích, pojistném na sociálním zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a na pokutách.“

Pokud by limit míry zadlužení žadatele licence byl v zákoně explicitně určen jako předpoklad licence provozování přepravy plynu, či dopad skutečného zadlužení by vedl k porušení zákonných požadavků na finanční předpoklady držitele licence, pak by legitimní postup ERÚ byl podle §10, odst.2, písm. a) a nikoliv ve formě uplatňování malusu na WACC.

ii. Malusy na WACC ve světle kritiky předchozích návrhů ERÚ na jejich zavedení

Uvedeným návrhem se ERÚ vrátil do roku 2017 (ještě před prodloužením IV. regulačního období), kdy vznikaly tzv. Teze cenové regulace pro V. regulační období a kdy byl nesystémový charakter malusů na WACC podroben významné kritice, na kterou ERÚ doposud nereagoval, viz např.:

- dopis NET4GAS ze dne 28.8.2017 spolu s kritickým komentářem od společnosti Deloitte Advisory, s.r.o. k návrhu základního rámce regulace na V.RO (představeného Ing. V.Outratou v lednu 2017), který obsahoval návrh na zavedení malusů k WACC v závislosti na míře zadluženosti (dopis níže přiložen),

2017_08_28_N4G_E
RU_WACC_malusy.p

Z hlavních závěrů Deloitte Advisory, s.r.o. k tehdejšímu návrhu ERÚ na malus vázaný na výši zadlužení:

V navrhované podobě doporučujeme vyřadit problematiku míry zadlužení (snižování WACC) ze zásad regulace pro V. regulační období – navrhovaná podoba představuje restriktivní systémovou změnu s možnými prvky diskriminace. Návrh se jeví jako nedomyšlený bez vzetí v úvahu dalších souvislostí – a to jak např. možnou optimalizaci dluhu v rámci holdingu, tak skokové snižování WACC.

Řízení individuální kapitálové struktury by mělo být ponecháno v autonomii jednotlivých regulovaných subjektů. Navrhovaná penalizace regulovaných subjektů za překročení míry zadlužení, použité pro výpočet WACC, nese znaky diskriminace těch subjektů, které plní své zákonné povinnosti s péčí řádného hospodáře mimo jiné tak, že optimalizují svoji kapitálovou strukturu.

iii. Malusy v kontextu zadání metodologie WACC pro BDO Advisory s.r.o.

Domnívali jsme se, že cílem veřejného výběrového řízení na „Poradenské a konzultační služby v oblasti stanovení hodnoty míry výnosnosti – vážených průměrných nákladů na kapitál (WACC)“ vyhlášeného v listopadu 2018, ve kterém si ERÚ vybral odborného poradce – společnost BDO Advisory s.r.o., mělo být stanovení objektivizované výnosové míry WACC pro V. regulační období, a to transparentním

postupem, který by nebyl zatížen žádnými subjektivními a neodůvodněnými přístupy a úpravami, které by, mimo jiné, mohly vytvořit nerovné postavení mezi investory.

Zástupci BDO Advisory s.r.o. v průběhu pracovních schůzek k problematice WACC uváděli, že problematika malusů k WACC nebude součástí jejich odborného stanoviska a otevřeně vyjádřili i svůj skeptický názor na použití malusu vázaného na zadluženost. K problematice zadluženosti ve spojitosti s parametrem beta uvedli výslovně toto: „*Stávající metodika i navrhované odborné stanovisko parametru beta upravují na zadlužená beta (levered beta) podle typického sektorového zadlužení, na úrovni zadlužení rovné zadlužení zvolené peer group. Regulovanému subjektu s vyšším podílem dluhového financování je přisouzena shodná úroveň parametru zadlužená beta, jako ostatním regulovaným subjektům. Tím regulační vzorec ve svém důsledku vede ke konstantní hodnotě regulovaného WACC, zatímco vysoce zadlužený subjekt by měl, ceteris paribus, skutečné náklady na kapitál vyšší. Tím jsou vysoce zadlužené regulované subjekty motivovány k snižování dluhového financování.*“ Toto vyjádření rovněž podporuje závěry výše zmíněného kritického komentáře od Deloitte Advisory s.r.o., a tudíž opět svědčí o nesystémovosti návrhu WACC malusů ze strany ERÚ.

iv. Malusy a zahraniční praxe

Koncepce navrhovaných WACC malusů ze strany ERÚ spočívající v umělém snížení regulované míry výnosnosti WACC nemá žádnou teoretickou oporu z finančně ekonomického hlediska. Proto tedy, pokud je nám známo, není takový postup aplikován ani v žádné z evropských zemí, což lze doložit odkazy na různé zdroje, studie či zprávy – namátkou lze uvést:

- Studii ECA (Economic Consulting Associates) pro ACER nazvané „Methodologies and parameters used to determine the allowed or target revenues of gas transmission system operators (TSOs)“ ze září 2018,
- Dokument CEER k veřejné konzultaci „Regulatory Challenges for a Sustainable Gas Sector“ ze dne 22.3.2019,
- Zprávu CEER „Report on Regulatory Frameworks for European Energy Networks“ ze dne 18.1.2019, předloženou v rámci každoročních zpráv CEER „Report on Investment Conditions in European Countries“,
- Zprávu IRG (Independent Regulator Group) „Regulatory Accounting, Principles of Implementation and Best Practice for WACC calculation“ z února 2007 a další.

Naproti tomu, lze v regulační praxi mnoha zemí nalézt řadu příkladů použití různých prémie či bonusů motivujících společnosti k dosažení určitých cílů.

Závěr k tématu malusů na zadluženost ve WACC

Navrhujeme opustit paušalizované a nepodložené postupy na uplatňování malusů či bonusů k sektorově stanovené regulované výnosové míře WACC.

Zcela zásadním nedostatkem návrhů ERÚ na malusy je přehlížení skutečnosti, že regulované subjekty se nachází v odlišných fázích investičního cyklu, a tudíž s rozdílnou potřebou a rozdílnou možností využívat dluhové financování a optimalizovat strukturu kapitálu.

Dále ERÚ svým návrhem opomíjí okolnost, že společnost jako je NET4GAS, s.r.o. nejenže jako držitel licence splňuje podmínky finanční způsobilosti definované energetickým zákonem (§5, odst.6), ale zároveň podléhá ratingovému hodnocení od renomovaných agentur, které disponují potřebným know-

how pro hodnocení finančního zdraví společností. ERÚ však vytváří jakýsi vlastní „pseudo-rating“ společností na jehož základě chce přidělovat WACC malus, přičemž jeho použitím by aktivně přispívalo ke zhoršení výsledků jak v oblasti finanční způsobilosti držitele licence, tak i oficiálního ratingu, což je zcela paradoxní ve světle jeho povinnosti dbát na ochranu oprávněných zájmů držitelů licencí, jejichž činnost podléhá regulaci (§17, odst.4, energetického zákona).

Předložený návrh malusů (snížení WACC při vyšší zadluženosti) popírá hlavní principy regulace, jako jsou její stabilita a dlouhodobá udržitelnost; předvídatelnost; vyváženost regulace z pohledu působení na jednotlivé účastníky trhu; objektivnost a transparentnost - tedy principy, které si sám ERÚ stanovil pro IV.RO, a které deklaroval i vůči BDO Advisory s.r.o. při tvorbě návrhu metodiky WACC pro V. regulační období. Navíc předložené návrhy malusů ze strany ERÚ nenacházejí žádnou obdobu v zahraničních regulačních rámcích.

4) Připomínka k povoleným nákladům a faktoru efektivity

Kapitola 7.1.1. Povolené náklady, *str.25 Zásad*:

Kapitola 7.2.2. Faktor efektivity, *str.31 Zásad*:

a) Připomínka

Navržený systém regulace provozních nákladů využitím metodologie tzv. asymetrického „profit-sharingu“ s uplatněním faktoru efektivity je nevyvážený a ve svém důsledku poškozující regulované subjekty, neboť v tomto systému nelze dosáhnout úhrady objektivně vynaložených nákladů.

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

Navrhujeme zavést symetrický způsob profit-sharingu 50/50 a to rovněž v nákladech ze IV. regulačního období vstupujících do výpočtu povolených nákladů pro V. regulační období a zcela vyloučit působení X-faktoru z metodologie regulace provozních nákladů.

c) odůvodnění připomínky

Na str.13 Zásad Úřad uvádí, že: „*V prvku profit/loss sharingu vidí Energetický regulační úřad možnost motivace pro dosažení určitých regulatorních cílů, proto bylo o aplikaci profit/loss sharingu pro V. regulační období rozhodnuto v rámci povolených nákladů.*“

Jakákoliv další specifikace, co si mají regulované subjekty představit pod pojmem „*určité regulatorní cíle*“, např. včetně toho proč bylo dále zvoleno dané procentní rozdělení nákladů (75 :25 / 25 : 75) či faktor efektivity ve výši 1,021%, případně toleranční pásmo 15% však v dokumentu chybí.

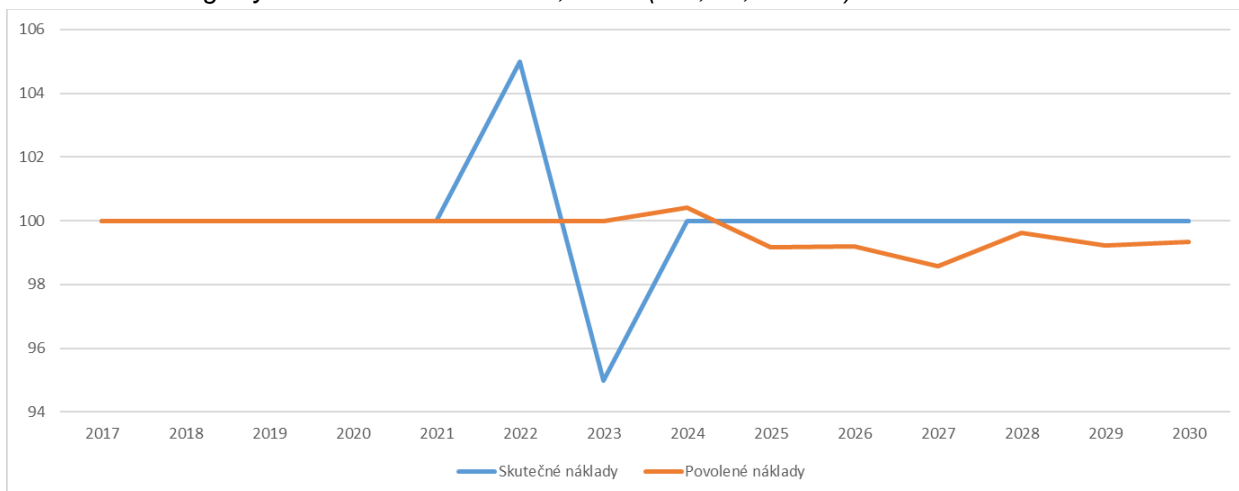
Domníváme se, že je nezbytné optimalizovat navrhovaný systém tak, aby bylo zajištěno, že při vývoji nákladů vyvolaném objektivními skutečnostmi (nové projekty, změny v rozsahu činností, externí vlivy) nebude společností způsobována trvalejší ztráta, a zároveň nedojde k posilování role Faktoru trhu (kapitola 7.1.6.) v průběhu období jako významného nástroje regulace nákladů.

1. **Nevyvážený profit sharing**

Na následujícím obrázku je vidět příklad působení asymetrického profit sharingu navrženého ERÚ – resp. co způsobí pouhý meziroční posun 5% nákladů z jednoho do druhého roku (uvažováno bez inflace nákladů a bez působení faktoru efektivity) – tento meziroční posun mezi rokem 2022/2023 následně znamená, že ani do roku 2030 povolené náklady nedosáhnou úrovně jakkoliv objektivně vynaložených skutečných nákladů.

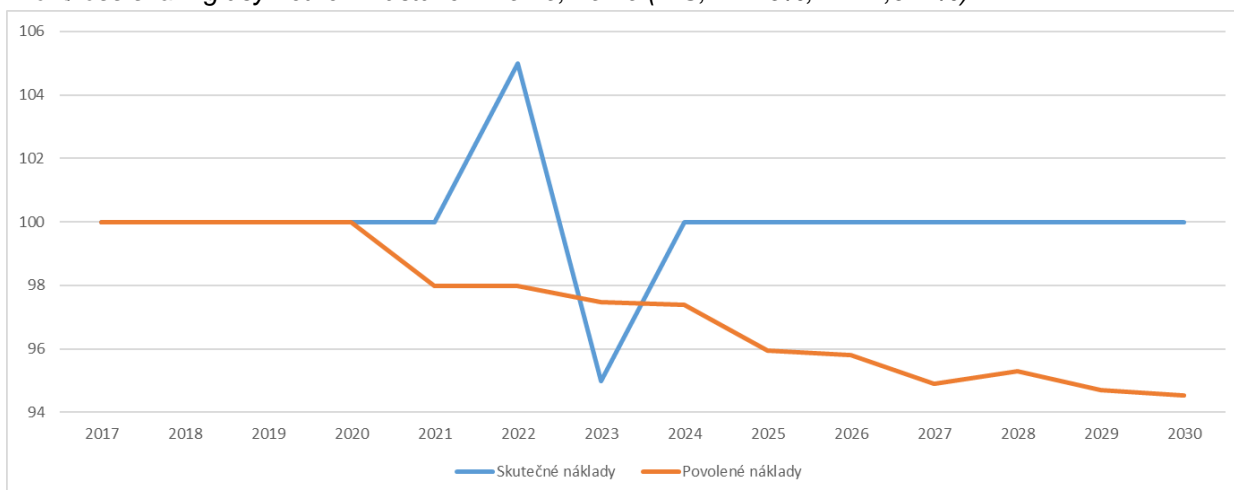
Profit/loss sharing asymetrie v nastavení 75:25; 25:75 (IPS, MI, X = 0%)

2. Zhoršení situace kombinací profit sharingu a faktoru efektivity

Pakliže se navíc v systému uplatní X-faktor ve výši navrhované ERÚ, tj. 1,021% ročně, pak graf s tímto posunem nákladů vypadá následovně:

Profit/loss sharing asymetrie v nastavení 75:25; 25:75 (IPS, MI =0%, X = 1,021%)

Asymetrie systému navrhovaného ERÚ, která velmi jednoduše může vést k hospodářskému poškození společností je zde zcela zřejmá. Takový systém regulace může mít velmi demotivující účinky.

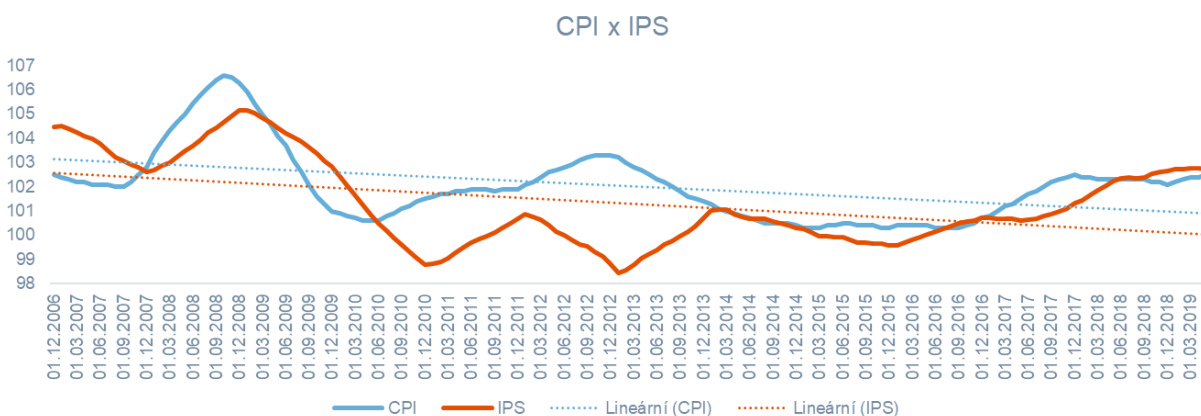

Návrh faktoru efektivity je v Zásadách opět navržen ve stylu „ad hoc“ a plošně, tj. stejnou hodnotou uplatněnou na všechny regulované společnosti, tedy předpokládá stejnou úroveň neefektivity ve skutečných nákladech v průběhu celého regulačního období, což je nepodložený předpoklad učiněný ze strany ERÚ.

Návrh na uplatnění X-faktoru vůbec nebere do úvahy zásadní systémovou změnu, jež je v Zásadách navrhována - tj. přechod na profit sharing založený na průběžném vývoji skutečných nákladů. V konečném důsledku by uplatnění faktoru efektivity znamenalo, že v takovém systému žádný vynaložený náklad, i kdyby byl např. založen na transparentně provedeném výběrovém řízení, v němž by byla vysoutěžena jakkoliv nízká cena, by nebyl ekonomicky efektivní. To je zcela neodůvodněný a nepřijatelný princip pro způsob regulace provozních nákladů. Naskytá se oprávněná otázka, jak by takový systém regulace, který ze své podstaty nedovolí úhradu ekonomicky oprávněných nákladů mohl vyhovět požadavkům §19a energetického zákona.

Návrh X-faktoru dále nebere v úvahu to, že úspory dosažené společnostmi v průběhu IV. regulačního období, jež jsou reflektovány ve vývoji skutečných nákladů, se v budoucím systému profit-sharingu promítnou do základny povolených nákladů a působení X-faktoru tak má fakticky tentýž účinek, jako by se zpětně zvyšovaly požadavky na úroveň efektivity předchozího IV. regulačního období, a to prostřednictvím dodatečného odebrání části skutečně vynaložených, ekonomicky oprávněných nákladů z nové báze povolených nákladů pro V. regulační období. Navržený systém regulace pro V. regulační období lze z tohoto pohledu hodnotit tak, že v budoucnu reviduje cíle v oblasti efektivity stanovené pro předchozí období.

O nadbytečnosti faktoru efektivity v systému profit sharingu např. svědčí i následující graf, z něhož je vidět, že index cen tržních služeb (IPS) aplikovaný na eskalaci povolených nákladů již v sobě zahrnuje působení nákladové efektivity, neboť se ukazuje, že v dlouhodobějším horizontu je index IPS pod hladinou indexu všeobecné inflace CPI, v období 2006 – 1.Q/2019 je rozdíl těchto indexů -1% na úrovni mediánu a -0,5% na úrovni průměru.

3. Motivace k outsourcingu přes servisní organizace

Zavedení nevyváženého profit-sharingu a z toho pramenící riziko trvalejší hospodářské ztráty vytváří přímou motivaci pro regulované společnosti k outsourcingu a realizaci dodávek prostřednictvím

servisních organizací. Je tedy otázkou, jak tato motivace zapadá do kontextu deklarácí a cílů ERÚ uvedených např. na str. 21 Zásad, kde z hlediska realizace základních principů regulace ERÚ uvádí, že: „Smlouva mezi vertikálně integrovanými subjekty v rámci jednoho koncernu nebývá důsledkem procesů standardního tržního prostředí a představuje riziko odlivu finančních prostředků mimo držitele licence. V otázce možného zavedení pobídkového mechanismu regulace, motivujícího provozovatele sítí k úsporám nákladů, je třeba dodat, že skutečné úspory realizované servisními organizacemi se transformují do zisků servisních organizací mimo držitele licence, a tedy mimo přímý dosah Úřadu.“

Další pobídkou k outsourcingu, kterou Úřad vytváří nejen prostřednictvím samotných Zásad, ale i v kombinaci s aktuální podobou návrhu Metodiky ekonomicky oprávněných nákladů po vypořádání připomínek ve veřejné konzultaci, je např. oblast uznávání standardních zaměstnaneckých benefitů.

Neuznávání zaměstnaneckých benefitů jako ekonomicky oprávněného nákladu s sebou nese zhoršení postavení regulovaných subjektů na trhu práce při náboru potencionálních kvalifikovaných zaměstnanců, ale i neschopnost provozovatelů soustav udržet kvalifikační strukturu zaměstnanců nezbytnou k výkonu licencovaných činností. Reálnou situaci na pracovním trhu lze demonstrovat na mnoha příkladech, např. faktem, že podle letošního průzkumu personální agentury Randstad jsou pracovní výhody rozhodující pro 71% zaměstnanců (cf. <https://archiv.ihned.cz/c1-66619050-nove-pracovni-benefity-mohou-byt-rozhodujici-pri-hledani-prace>). Nezohlednění těchto skutečností a podceňování významu benefitů pro zaměstnance může v prostředí monopolní kritické energetické infrastruktury ohrozit bezpečnost a spolehlivost jejího provozování, nemluvě např. o možných dopadech nových hrozeb zařazovaných do oblasti tzv. „cyber security“, kde je potřeba získání a udržení kvalifikovaných zaměstnanců pro regulované společnosti klíčová.

5) Připomínka k povoleným nákladům – metodika ekonomicky oprávněných nákladů

Kapitola 7.1.1. Povolené náklady, str.25 Zásad:

Při kontrole nákladů vstupujících do povolených výnosů V. regulačního období bude ERÚ postupovat v souladu s metodikou ekonomicky oprávněných nákladů pro zajištění bezpečného, spolehlivého a efektivního výkonu licencované činnosti.

a) **Připomínka**

Důrazně se ohrazujeme vůči způsobu a odůvodnění vypořádání našich připomínek a připomínek Grémia regulovaných subjektů ČPS podaných do veřejného konzultačního procesu (zahájen 10.5.2019) k návrhu Metodiky ekonomicky oprávněných nákladů pro zajištění bezpečného, spolehlivého a efektivního výkonu licencované činnosti pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství.

b) **návrh promítnutí připomínky do Zásad**

c) **odůvodnění připomínky**

Navrhujeme Metodiku upravit v duchu našich připomínek podaných v rámci veřejného konzultačního procesu – viz příložený soubor ve formátu .pdf včetně odůvodnění podaných připomínek.

2019_05_31_N4G_E
RU_Pripominky_k_ná

6) Připomínka k fondu obnovy a rozvoje

Kapitola 7.1.3. Fond obnovy a rozvoje, *str.26 Zásad*

Kapitola 17.1.1. Fond obnovy a rozvoje, *str.98 Zásad*

a) Připomínka

Domníváme se, že navrhovaný Fond obnovy a rozvoje v podobě případného snižování budoucích regulovaných odpisů není vhodným nástrojem cenové regulace.

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

Navrhujeme tento mechanismus ze Zásad vyloučit.

c) odůvodnění připomínky

V daném ohledu se lze vrátit k výsledkům veřejného konzultačního procesu probíhajícího v období 1.8.-31.12.2017 k návrhu tezí cenové regulace pro V. regulační období, ve kterém ERÚ obdržel shrnutí závěrů souhrnné analýzy zpracované společností Deloitte Advisory s.r.o. k problematice neproinvestovaných odpisů.

Znění tohoto shrnutí přikládáme zde:

NET4GAS - Příloha
č.2 - Deloitte - Mana

Z hlavních závěrů Deloitte Advisory, s.r.o.:

„Navrhované paušální porovnávání výše odpisů s provedenými investicemi je v případě podnikání v oblasti infrastruktury, vyznačující se dlouhodobou životností aktiv, zcela nevhodné, neboť nejenže opomíjí reálný charakter a délku investičního cyklu, ale nezabývá se ani vazbou investic na potřebný rozsah a kvalitu poskytované služby zákazníkům, v neposlední řadě také nijak nereflektuje problematiku ekonomické životnosti aktiv ve vztahu k možným budoucím rizikům investic v plynárenství.“

Investiční politika regulovaného subjektu, která by byla v souladu s návrhem ERÚ, by s největší pravděpodobností vedla k přeinvestování, a tedy i ke zbytečnému nárůstu ceny za regulovanou činnost. Tyto náklady by byly přeneseny na zákazníka. Provedené simulace různých investičních scénářů toto tvrzení potvrzují.“

Následně byla kompletní verze analýzy společnosti Deloitte Advisory, s.r.o. poskytnuta ERÚ dne 19.6.2018.

V tomto kontextu bychom především chtěli zdůraznit okolnost, že vývoj v energetice je v posledním desetiletí poznamenán rostoucími riziky, která se budou zvyšovat zejména ve vztahu k budoucí roli a postavení plynárenství a plynárenské infrastruktury v důsledku klimaticko-energetické regulace a politiky především na úrovni EU. Snižování odpisů tak může být zcela protichůdným nástrojem, jak těmto rizikům do budoucna čelit.

7) Připomínka k alokačnímu mechanismus

Kapitola 12.1. Alokační mechanismus, *str.68 Zásad*

Podkapitola 12.1.1. Algoritmus určení infrastruktury pro potřeby zásobování ČR, *str.70 Zásad*

a) Připomínka

Navržené dílčí alokační koeficienty pro jednotlivé části tranzitní infrastruktury uvedené v tabulce č.20 na straně 69 neodpovídají zajištění spolehlivé přepravy pro vnitrostátní účely.

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

V následující tabulce navrhuje hodnoty dílčích alokačních koeficientů pro všechna tranzitní aktiva.

Tabulka - přehled tranzitní infrastruktury s uvedením dílčích alokačních klíčů pro V. regulační období:

Označení infrastruktury*	Dílčí alokační koeficient
Plynovod DN 1000 (HPS Hora Sv. Kateřiny – hranice CZ/DE - směr Brandov)	100,00%
Plynovod DN 1000 (HPS Hora Sv. Kateřiny – hranice CZ/DE – směr Sayda)	100,00%
Plynovod DN 900 (hranice CZ/DE - HPS Hora Sv. Kateřiny)	100,00%
Plynovod DN 900 I (hranice CZ/DE – hranice CZ/SK)	3,38%
Plynovod DN 900 II (hranice CZ/DE – hranice CZ/SK)	3,38%
Plynovod DN 1000 (HPS Hora Sv. Kateřiny – RU Malešovice)	100,00%
Plynovod DN 800 (RU Rozvadov – hranice CZ/SK)	11,28%
Plynovod DN 1000 (hranice CZ/DE – KS Břeclav)	11,20%
Plynovod DN 1400 (RU Rozvadov – hranice CZ/SK)	11,28%
Plynovod DN 900 (RU Hospozín – hranice CZ/DE)	48,79%
Plynovod DN 1200 (KS Břeclav - hranice CZ/SK)	0,00%
Plynovod DN 1200 (hranice DE/CZ - RU Rozvadov)	0,00%
Plynovod DN 900 (hranice DE/CZ – RU Rozvadov)	0,00%
Plynovod DN 700 (PS Hrušky – RU Libhošť)	87,50%
Plynovod DN 500 (RU Libhošť – HPS Český Těšín)	81,25%
Plynovody projektu Capacity4Gas	10,00%
KS Břeclav	14,81%
KS Jirkov (projekt Capacity4Gas)	10,00%
KS Kouřim	46,94%
KS Kralice	47,05%
KS Veselí	12,53%
HPS Hora Sv. Kateřiny	100,00%
HPS Lanžhot	0,00%
HPS Brandov	0,00%
HPS Cieszyn	0,00%

* Projekt „Plynovod projektu DZ-3-005“ bude zahrnut do vnitrostátní infrastruktury

c) odůvodnění připomínky

Posoudili jsme dílčí alokační koeficienty pro jednotlivé části tranzitní infrastruktury a po provedení hydraulického výpočtu jsme zjistili, že navržená výše alokace tranzitních aktiv pro vnitrostátní přepravu není schopná zajistit zásobování domácích zákazníků. Uvedené alokační koeficienty pro vymezené technologické prvky plynárenské infrastruktury nezaručují dodržení smluvních předávacích tlaků pro předávací stanice distribučních sítí, a tedy spolehlivý provoz vnitrostátní soustavy zajišťující bezpečnost dodávek plynu domácím zákazníkům.

V uvedeném kontextu rovněž nesouhlasíme se zařazením projektu „Plynovod projektu DZ-3-005“ do tranzitních aktiv, neboť tento projekt bude realizován z důvodu zajištění dostatečné výstupní kapacity přepravní soustavy na střední a severní Moravě. Realizace projektu DZ-3-005 povede k odstranění provozní závislosti provozovatele přepravní soustavy na provozovatelích zásobníků plynu v daném regionu. To je dále podpořeno faktem, že poptávka po skladovacích kapacitách v ČR je velmi proměnlivá, přičemž nelze vyloučit omezení jejich disponibility při nízkém zájmu o skladovací kapacity. Rovněž i vzhledem k možnému zvýšení poptávky v dotčeném regionu (viz např. studie EGÚ Brno, a.s. z března 2019) se jeví potřeba výstavby nového plynovodu pro zásobování střední a severní Moravy jako nezbytná, přičemž tato potřeba není závislá na předpokladech přeshraničních tranzitních toků.

Z pohledu výběru konkrétních podkladových scénářů pro zásobování ČR a výpočet příslušných alokačních koeficientů se nám rovněž jeví jako diskutabilní použití scénáře bez využití zásobníků plynu, i tento aspekt si dle našeho názoru zaslouží další odbornou diskusi.

Nejen z tohoto důvodu v našem návrhu alokačních koeficientů vycházíme ze scénáře předpokládajícího využití podzemních zásobníků plynu, ale zároveň s tím jsme z hlediska nároků na provoz a zatížení soustavy zvolili scénář letního provozu, neboť při něm výkonové parametry strojů na kompresních stanicích jsou negativně ovlivněny okolním teplem a zároveň s tím dochází k nejvyšší poptávce po vtláčení do zásobníků plynu (vtlačecí nominace).

Jednotlivé dílčí alokační koeficienty jsme stanovili na základě poměru přepraveného množství pro vnitrostátní spotřebu ku množství odpovídajícímu tranzitní přepravě. Z principu výpočtu je tento přístup spravedlivější, protože stanoví procento využití každé dotčené technologie bez ohledu na samotnou dimenzi technologie, která je z podstaty nedělitelná, ale nemůže být v určitých scénářích plně využita.

Navržené dílčí alokační koeficienty vychází z letní spotřeby České republiky, výše denní spotřeby včetně přímo připojených odběratelů je uvažována ve výši 6,65 mcm/d, vtláčení do pozemních zásobníků plynu je uvažováno ve výši 44 mcm/d a spotřeba kompresních stanic ve výši 1,2 mcm/d. Dalšími předpoklady navrhovaného alokačního scénáře je přeprava plynu z plynovodu Eugal ve výši 10,8 mcm/d a dále z HPS Hora sv. Kateřiny (50,0 barg) a HPS Olbernhau (49,1 barg), tedy vstup v součtu 39,85 mcm/d (20°C).

8) Připomínka k variabilní složce ceny za službu přepravy plynu

Kapitola 12.3. Variabilní složka ceny za službu přepravy plynu - principy nákupu elektřiny a plynu pro pohon kompresních stanic, *str.71 Zásad*

Podkapitola 17.3.3. Postup stanovení korekčních faktorů v plynárenství

A) Korekční faktory pro provozovatele přepravní soustavy
část (5) Korekční faktor KFPpi v Kč pro službu přepravy plynu, *str.174 Zásad*

a) Připomínka

Považujeme návrh denní korekce nákladů u výstupních hraničních bodů za obtížně realizovatelný, zejména z provozně-technických důvodů.

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

Navrhujeme použití alternativního postupu pro stanovení variabilní složky ceny za přepravu, například s využitím měsíčního korekčního mechanismu pro výstupní hraniční body, popřípadě i se zvážením zavedení stabilizačního pásma (min – max) omezujícího případnou přílišnou volatilitu této složky ceny.

c) odůvodnění připomínky

Považujeme princip tzv. „nákladové neutrality“, který navrhuje ERÚ a který se týká úhrady skutečně vynaložených nákladů na nákup elektřiny a plynu pro pohon kompresních stanic a s tím souvisejících poplatků, daní a dále nákladů na emisní povolenky nad bezplatně přidělené množství, za vyvážený a správný, včetně cíle na dosažení takové alokace nákladů na jednotlivé skupiny zákazníků, aby nedocházelo ke křížovému financování.

Rovněž tak souhlasíme s požadavkem, že plyn a elektřinu potřebné pro pohon kompresních stanic obstarává provozovatel přepravní soustavy transparentním způsobem.

Z pohledu aplikovaných způsobů cenotvorby pro vnitrostátní a mezinárodní přepravu je zřejmé, že u vnitrostátní přepravy musí být korekce mezi plánovanými a skutečnými náklady prováděna výlučně na roční bázi, zatímco u mezinárodní přepravy je možná kombinace korekcí v ročním a kratším časovém intervalu, aby se omezila případná příliš vysoká meziroční volatilita variabilní složky ceny související zejména s náběhem zprovoznění projektu Capacity4Gas.

Ačkoliv by mohl být návrh ERÚ na provádění denních korekcí nákladů optimální z pohledu omezení cash-flow rizika provozovatele přepravní soustavy, domníváme se, že na něho vyvolává přílišné nároky z provozně-technického a administrativního pohledu. IT systém a provozní procesy provozovatele nejsou prozatím na tento stav připraveny a implementace takového postupu by si vyžádala určitý čas, jinak by výpočet variabilních nákladů pro účely účetnictví a následné fakturace vůči jednotlivým obchodníkům musel probíhat manuálně.

Navíc by systém denních korekcí nemohl být založen na skutečných nákladech z pohledu dostupnosti všech potřebných dat o měření spotřeby plynu a elektřiny a fakturace nákladů ze strany dodavatelů, které probíhají na měsíční bázi. Denní korekce by tedy byla založena pouze na „best practice“ odhadu denní spotřeby a nákladů, přičemž výsledná korekce založená na ověřitelných dokladech o skutečných nákladech by následně stejně musela probíhat na měsíční (fakturační) bázi s určitým zpožděním. Máme rovněž obavu, zda by denní korekce nezpůsobovala v některých případech přílišnou mezidenní cenovou volatilitu, neboť závislost spotřeby plynu na pohon na míře využití sítě není lineární a směrem k vyššímu využití exponenciálně roste.

Z uvedených důvodů navrhujeme zvážit například princip měsíční korekce nákladů.

9) Připomínka k alokaci přepravních kapacit na vstupních hraničních bodech

Kapitola 12.4. Alokace kapacit z přepravních kapacit na vstupních hraničních bodech, *str.73 Zásad*

a) Připomínka

Nepovažujeme navržený mechanismus určení kapacity na vstupních hraničních bodech pro činnost vnitrostátní přepravy plynu na základě plánované, resp. skutečné spotřeby v daném roce a koeficientu využití kapacity za ucelený návrh řešení problému využití původně tranzitních kapacit pro účely dodávky plynu vnitrostátním zákazníkům.

b) návrh promítnutí připomínky do Zásad

Vzhledem k nerealističnosti řešit riziko spojené s využitím tranzitní kapacity pro vnitrostátní účely úpravou vstupních hraničních kapacit při přepočtu cen pro mezinárodní přepravu plynu na základě kapitoly 12.2., (tedy relevantním nastavením budoucích pohyblivých cen), navrhujeme nepokrytou část nákladů na straně tranzitní přepravy, která vznikne převodem výnosů na stranu domácí přepravy v důsledku uplatnění navrhovaného mechanismu, zařadit do korekčního mechanismu pro zachování nákladové neutrality u variabilní složky ceny pro výstupní hraniční body.

c) odůvodnění připomínky

Považujeme možnost reklasifikace kapacit na vstupních hraničních bodech mezi tranzitní a vnitrostátní přepravou za velmi závažný problém z pohledu zvoleného způsobu nastavení budoucích tarifů podle metodologie NC TAR. Nekontrolovatelné převádění tranzitních kapacit a s nimi souvisejících výnosů v podmínkách duálního systému české regulace ohrožuje návratnost investic a úhradu vynaložených nákladů provozovatele přepravní soustavy.

Je třeba uvážit, že NET4GAS ve stávajícím regulačním prostředí nemůže nijak následovat kapacitní optimalizaci shipperů, neboť převáděná kapacita zůstává na straně tranzitu nadále blokována a měla by tam být i uhrazena, protože provozovatel přepravní soustavy se nemůže zbavit nákladů na jakoukoliv část soustavy, která by zůstala v důsledku optimalizace kapacity neuhradena. Přepravní soustava je schopná přepravit objemy zemního plynu pro domácí spotřebu nad úroveň kontrahované tranzitní přepravy a v tomto stavu je i udržována. Tedy nejen investiční, ale i provozní náklady na údržbu soustavy nad úroveň plnicí tranzitní roli, a to ve velikosti odpovídající alespoň české domácí spotřebě byly či jsou vynakládány.

Chápeme, že z fyzikálního hlediska je pro zajištění zásobování domácího zákazníka nezbytná určitá velikost kapacity na vstupních hraničních bodech, nicméně za stávajících regulačních podmínek se umělým stanovením této kapacity vytváří riziko „kanibalizace“ původně tranzitní kapacity ve prospěch domácích zákazníků, a tím se přenáší veškeré finanční riziko neuhradených nákladů na straně tranzitu na provozovatele přepravní soustavy.

ERÚ na str.74 Zásad uvádí, že: *„Riziko spojené s využitím tranzitní kapacity pro vnitrostátní účely bude řešeno úpravou vstupních hraničních kapacit při přepočtu cen pro mezinárodní přepravu plynu na základě kapitoly 12.2.“* V podmínkách regulace, u které jsou uplatňovány pohyblivé ceny, by logicky bylo možné příslušnou úpravou (snížením) kapacit na straně mezinárodní přepravy plynu nastavit jejich vyšší úroveň, a dosáhnout tak spravedlivé úhrady příslušných nepokrytých nákladů soustavy ze strany obchodníků. Nicméně za stávajícího stavu, kdy majoritní část nákladů soustavy včetně jejího významného rozšíření v podobě realizace důležitého projektu „Capacity4Gas“ (C4G) bude uhrazena prostřednictvím dlouhodobě rezervovaných kapacit za fixní cenu, je tato možnost prakticky vyloučena. Možnost dlouhodobé rezervace přeshraničních tranzitních kapacit za fixní cenu byla vzhledem k zajištění návratnosti uvedeného projektu

nevyhnutelná. Tedy stanovením příslušné úrovně vyvolávací ceny do aukce kapacit v roce 2017 nastavil ERÚ rozhodující podmínky pro výsledek ekonomického testu návratnosti zahrnutých investic, tedy nejen investic v rámci tohoto projektu, přičemž tyto podmínky vzhledem k dlouhodobé cenové fixaci již nelze v průběhu času měnit/ovlivnit. Tehdejší úroveň ceny tak v sobě implicitně obsahovala předpoklad o potřebném objemu prodané kapacity, aby mohly být hrazeny relevantní náklady projektu i celé soustavy.

Není třeba zdůrazňovat, jak důležitý je i pro Českou republiku projekt Capacity4Gas, jehož realizace bude znamenat, že přepravní soustava zůstane v budoucnu využita a domácí zákazník ponese jemu přiměřenou část celkových nákladů. Pokud by tento projekt, na který jsou navázány dlouhodobě prodané kapacity, nebyl úspěšný, znamenalo by to vysoké riziko nízkého využití přepravní soustavy (chybějící tranzitní přeprava) a pro domácí zákazníky nutnost ve zvýšené míře se v budoucnu podílet na úhradě celkových nákladů soustavy.

Domníváme se, že je zapotřebí nalézt systémové řešení problému převodu/optimalizace přepravních kapacit ze strany obchodníků s plynem, které zaručí, že uživatelé přepravní soustavy zaplatí spravedlivou cenu za její využití, a neohrozí tak návratnost investic na straně jejího provozovatele, společnosti NET4GAS.

FORMÁLNÍ PŘIPOMÍNKA

- zjevná číselná nesrovnalost v parametrech „Zisk“ a „Faktor trhu“ v tabulce č.2, str. 12